

**HANDHYGIËNE IN
DE ZORGSECTOR:
*wanneer en hoe?***

HANDHYGIËNE IN DE ZORGSECTOR:

Wanneer en hoe?

De Wereldgezondheidsorganisatie is een onderdeel van de Verenigde Naties dat als doel heeft de gezondheid van de wereldbevolking te bevorderen. Omdat handhygiëne één van de belangrijkste aspecten is om de verspreiding van ziektes en infecties tegen te gaan, heeft deze organisatie richtlijnen opgesteld voor handhygiëne in de zorgsector. Wanneer moet u uw handen reinigen? En hoe? We vertellen het u graag.

WANNEER MOET U UW HANDEN REINIGEN?

Om besmetting te voorkomen, is het belangrijk dat u uw handen reinigt na een toiletbezoek of nadat u bijvoorbeeld uw neus heeft gesnoten of uw hand voor uw mond heeft gehouden bij het hoesten. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie zijn er in de zorgsector daarnaast vijf standaard momenten om uw handen te reinigen:

- Voordat u een patiënt aanraakt
- Voordat er wordt schoongemaakt of voorafgaand aan een medische procedure (zoals het aanbrengen van een infuus)
- Na contact met lichaamsmateriaal of -vloeistof (bijvoorbeeld bij een wondbehandeling)
- Nadat u een patiënt heeft aangeraakt (bijvoorbeeld nadat u de patiënt heeft gewassen)
- Nadat u de omgeving van een patiënt heeft aangeraakt (bijvoorbeeld na het opmaken van een bed)

EEN EENVOUDIGE INTERPRETATIE

De adviezen van de Wereldgezondheidsorganisatie zijn soms breed uitlegbaar en kunnen dus verwarrend zijn. De GGD Rotterdam-Rijnmond en het Erasmus Medisch Centrum hebben de regels daarom vertaald naar vier momenten om uw handen te reinigen. In de basis zijn deze gelijk aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Ze zijn alleen overzichtelijker en logischer ingedeeld: 'kamer in', 'kamer uit', 'vóór schoon' en 'na vies'.

KAMER IN. Dit moment wordt vaak vergeten, omdat veel mensen ervan uitgaan dat hun handen schoon zijn als ze een kamer binnengaan. Toch is dit een belangrijk moment. Als u een kamer binnenloopt, is het belangrijk eerst uw handen te reinigen (zodra u binnen bent) en pas dan de handelingen uit te voeren waarvoor u kwam.

KAMER UIT. Voordat u de kamer verlaat, reinigt u uw handen opnieuw. Dus vóór u de deurklink aan de binnenkant van de deur aanraakt.

VÓÓR SCHOON. Het gaat hierbij om het moment voordat u 'invasieve' handelingen uitvoert of voordat u voeding of medicijnen bereidt of serveert. Bij invasieve handelingen gaat het bijvoorbeeld om injecteren, wondzorg of ogen druppelen. Hierbij reinigt u niet alleen uw handen, u draagt ook handschoenen. Het is daarbij belangrijk uw handen te reinigen vóór u de handschoenen pakt (meer hierover leest u hierna).

NA VIES. Dit is het meest logische moment voor handhygiëne. Het is het moment nadat u met lichaamsvocht in contact bent gekomen, een invasieve handeling heeft uitgevoerd of bijvoorbeeld het beddengoed of een katheterzak heeft vervangen. Let op: ook het aanraken van een telefoon valt onder de categorie 'vies'.

HANDSCHOENEN IN COMBINATIE MET HANDREINIGING

Het lijkt een logische gedachte dat handreiniging niet nodig is als u handschoenen draagt. Uw handen komen dan immers niet in direct contact met mensen of mogelijk besmette zaken. Toch is het belangrijk uw handen te reinigen vóór u handschoenen aantrekt. Doet u dat niet, dan raakt u de handschoenen aan met mogelijk besmette handen. U kunt dan alsnog voor besmetting zorgen, omdat de handschoenen zelf niet langer schoon zijn. Handschoenen zijn dus nooit een vervanging voor het reinigen van uw handen.

Goed om te onthouden: handschoenen zijn nooit een vervanging voor het reinigen van uw handen.

WANNEER IS HANDHYGIËNE NIET NODIG?

Handhygiëne is overigens niet altijd nodig. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie hoeft u uw handen niet te reinigen als:

- u alleen een kamer in gaat om bijvoorbeeld iets te zeggen, zonder dat u iets of iemand aanraakt.
- u alleen sociaal contact heeft, dus bijvoorbeeld iemand de hand schudt.

HANDHYGIËNE: TWEE MANIEREN

Bewust hebben we het tot nu toe niet gehad over 'handen wassen', maar over 'handen reinigen'. Handen wassen is namelijk maar één van de twee mogelijkheden om uw handen schoon te maken. Wanneer gebruikt u welke methode?

HANDEN WASSEN MET ZEEP. U kunt uw handen wassen met water en zeep en vervolgens afdrogen met een papieren handdoek. Gebruik geen ander schoonmaakproduct, zoals afwasmiddel. Deze producten zijn meestal bedoeld om te ontvetten, waardoor u uw handen onnodig sterk uitdroogt. Was uw handen gedurende ongeveer 60 seconden. Handen wassen is voor iedere situatie een juiste manier van handreiniging.

HANDEN REINIGEN MET HANDALCOHOL. Het gebruik van handalcohol heeft een aantal voordelen. Het gaat sneller (binnen 15 seconden zijn uw handen schoon), het droogt uw handen minder uit en na gebruik is het eenvoudiger om handschoenen aan te trekken. Bovendien kunt u handalcohol meenemen in een klein flesje, waardoor u overal even snel uw handen kunt reinigen. U heeft immers geen wasbak en zeep nodig. U mag handalcohol echter niet altijd gebruiken. Na een bezoek aan het toilet moet u uw handen bijvoorbeeld nog steeds met water en zeep wassen. En bij natte, plakkerige of zichtbaar vuile handen mag u uw handen ook niet reinigen met handalcohol.

Goed om te onthouden: gebruik beide methoden nooit achter elkaar. Handen wassen én gebruik van handalcohol is slecht voor uw handen.

TIPS VOOR EEN BETERE HANDHYGIËNE

Het regelmatig reinigen van uw handen is belangrijk als u in de zorgsector werkt. Iedereen weet het - en toch gaat het nog wel eens mis. Wat kunt u doen om ervoor te zorgen dat de regels voor handhygiëne zorgvuldig worden nageleefd? Een paar tips.

TIP 1 Maak afspraken over de telefoon. De telefoon is een bron van ziektekiemen die vaak wordt vergeten. Zorg er dus voor dat de telefoon regelmatig wordt schoongemaakt en maak afspraken over wie de telefoon opneemt. U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen dat iedereen noodtelefoontjes mag plegen, maar dat slechts één persoon gedurende een bepaalde tijd de telefoon beantwoordt - en dat deze persoon zorgt voor de juiste (hand)hygiëne.

TIP 2 Zet het op de agenda. Gewoonten zijn lastig te doorbreken. Zet handhygiëne daarom regelmatig op de agenda, bijvoorbeeld tijdens een teamoverleg. Zet de regels daarnaast op papier of maak een poster die u ophangt in de koffieruimte. Zorg er daarnaast voor dat collega's elkaar aanspreken als ze zien dat de regels voor handhygiëne niet worden nageleefd.

TIP 3 Geef een flesje handalcohol. U kunt al uw collega's een klein flesje handalcohol meegeven. Niet alleen zorgt dat ervoor dat alle medewerkers altijd en overal hun handen kunnen reinigen. Het flesje is ook altijd voelbaar in een jas- of broekzak. Daardoor herinnert het automatisch aan het belang van handreiniging.

TIP 4 Zorg voor faciliteiten op de juiste plekken. Zonder wasbak kan niemand zijn handen wassen... Ga eens na op welke plekken uw collega's hun handen moeten reinigen. Zijn op die plekken voldoende faciliteiten aanwezig, zoals wasbakken, papieren handdoeken, zeep en handalcohol?

TIP 5 Controleer de voorraden regelmatig. Lege zeepdispensers zorgen ervoor dat uw collega's hun handen niet kunnen wassen. Controleer daarom regelmatig of alles nog voldoende op voorraad is en of alle dispensers voldoende zijn gevuld. Dit geldt voor zeep, maar ook voor handalcohol en papieren handdoeken. Let daarbij extra op daluren wanneer er minder mensen aanwezig zijn om dispensers bij te vullen. Bijvoorbeeld 's avonds en in het weekend.

TIP 6 Weerleg weerstand. Mogelijk heeft u collega's die excuses hebben om hun handen niet of minder vaak te reinigen. Het zou hun handen uitdrogen of ze zouden er simpelweg geen tijd voor hebben in alle hectiek van de dag. In dat geval kunt u aangeven dat goede handhygiëne niet meer dan een kwartier van een volledige werkdag vraagt. En ook nu kan een klein flesje handalcohol een oplossing zijn. Niet alleen versnelt het de handreiniging, handalcohol droogt ook minder uit dan zeep. Een goede handalcohol bevat zelfs crème die uitdroging van de handen voorkomt!

CAREL LURVINK, OMDAT IEDEREEN EEN SCHONE EN VEILIGE WERKOMGEVING VERDIENT

In 125 jaar tijd heeft Carel Lurvink zich ontwikkeld tot een servicegerichte groothandel met een missie; werkomgevingen schoner en veiliger maken. Dit realiseren wij door onze kennis en ervaring in te zetten bij onze klanten en mee te denken over elk vraagstuk. Bedrijven en instellingen kunnen bij Carel Lurvink terecht voor advies over en inkoop van schoonmaak-, schilder- en veiligheidsartikelen, machines, kantinebenodigdheden, gevelonderhoud, kleding en verpakkingsmateriaal. Ook nemen we graag onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We maken bewuste keuzes als het gaat om producten, productiemethoden, mobiliteit en verbruiksartikelen.

VOORRAAD, SNELLE LEVERINGEN EN BESTELGEMAK

Op de hoofdvestiging in Enschede hebben we 12.500 m² magazijnruimte. Dat betekent veel voorraad en snelle leveringen, vaak al binnen 24 uur. Ons warehouse is compleet geautomatiseerd. Wilt u alleen leveringen ontvangen op maandag of moeten wij de voorraad beheren? Dat kan allemaal. Met ons eigen wagenpark leveren we zelfs op afdelingsniveau tot in de werkkast.

Bestellingen worden vooral geplaatst via ons online bestelsysteem Mijn Carel Lurvink. Hier kunnen klanten hun persoonlijke bestelomgeving vergaand aanpassen, zodat bestellingen extra vlot, accuraat en efficiënt verlopen. Voor nog meer bestelgemak is er de Carel Lurvink app, waarmee bestellingen met tablet of smartphone kunnen worden geplaatst. Maar niet alles speelt zich online af, klanten zijn altijd welkom in een van onze servicecenters in Enschede, Hilversum of Winschoten voor advies of het testen van producten en machines.

HEEFT U VRAGEN?

Onze specialisten helpen u graag verder, bel naar **053 - 434 43 43**

of stuur een e-mail naar info@carellurvink.nl.

SINCE 1893